

VOORWOORD

Van 23 tot en met 26 oktober 1997 organiseerden de afdeling Nederlands van de vakgroep Germanistiek en Nordistiek van de Masaryk Universiteit te Brno en de sectie Neerlandistiek van de vakgroep Germanistiek en Neerlandistiek van de Palacký Universiteit te Olomouc een gezamenlijk congres over het thema *Vijftig jaar neerlandistiek in Moravië in duizend jaar betrekkingen met de Lage Landen*. De eerste twee, voornamelijk aan lezingen gewijde dagen vonden daarbij in Brno plaats en de laatste twee te Olomouc en omgeving. Aanleiding tot het congres waren het vijftigjarig bestaan van de afdeling Nederlands te Brno, het feit dat het eveneens vijftig jaar geleden was dat te Olomouc de eerste colleges Nederlands plaatsvonden en de opening van twee nieuwe studiecricula: de vijfjarige magisterstudie (hoofdvakstudie) te Olomouc en de driejarige baccalaureaatsstudie (bijvakstudie) te Brno. Hunne Excellenties Bernard Pierre, Ambassadeur van Z. M. Koning Albert II, Peter Koch, Ambassadeur van H. M. Koningin Beatrix, Thomas Langley, Ambassadeur van Z. E. President Nelson Mandela, en Z. E. Luc Truyens, Vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering, waren bereid het patronaat van het congres op zich te nemen.

In Brno vond het congresgedeelte plaats in de historische zaal van Palais Dietrichstein. Na de officiële opening door Eduard Schmidt, rector van de Masaryk Universiteit, en Ivan Seidl, prodecaan van de Faculteit Wijsbegeerte van diezelfde universiteit, hield Greetje van den Bergh, algemeen-secretaris van de Nederlandse Taalunie, een toespraak waarin zij een aantal beleidslijnen voor de toekomst uiteenzette. Vervolgens nam Herbert van Uffelen (Wenen) het woord om deze beleidslijnen vanuit zijn ervaringen met het oog op de toekomst concrete gestalte te geven. Op de eerste dag werden er nog lezingen gehouden door Leopold Declodt (Brno/Wenen), Wilken Engelbrecht (Olomouc) en Hans Renner (Groningen). 's Avonds werd in de filmzaal van de Faculteit Wijsbegeerte van de Masaryk Universiteit de film *Mevrouw Bentinck* naar de gelijknamige roman van Hella Haasse getoond in aanwezigheid van de schrijfster en haar echtgenoot. De film werd ingeleid door Regine van Groningen (Groningen).

Op vrijdag 24 oktober werden er achtereenvolgens lezingen gehouden door Kees Mercks (Amsterdam), Edna Deudney (Olomouc), Durk Gorter (Leeuwarden en Amsterdam), Paul Peucker (Herrnhut) en Jos Vercruysse (Rome). Het avondprogramma onder het patronaat van Z. E. Peter Koch stond ook deze keer in het teken van Hella Haasse. Nadat Leopold Decloedt in de Ridderzaal van het stadhuis van Brno voor het talrijk aanwezige publiek van ruim 140 personen een kort portret had geschetst van Hella Haasses oeuvre, las de schrijfster een aantal fragmenten uit haar werk voor. De door de studenten van Brno gemaakte Tsjechische vertaling van deze fragmenten werd voorgelezen door Kateřina Lepková die momenteel werkt aan een vertaling van *Oeroeg* en *Transit*. Na afloop konden de aanwezigen op de burcht Špilberk bij Moravische muziek genieten van het door de Nederlandse ambassadeur aangeboden diner.

Op zaterdag 25 oktober werden de deelnemers in de aula van de Faculteit Wijsbegeerte van de Palacký Universiteit te Olomouc welkom geheten door Libuše Hornová, prorectrix van de universiteit, en door Vladimír Řehan, decaan van de Faculteit Wijsbegeerte. Tijdens de aansluitende plechtigheid werden de eerste drie baccalaureaatsdiploma's Nederlands overhandigd aan Magdaléna Chládková, Sylva Hulová en Eva Toufarová. Uit de handen van de prorectrix ontving de Brno'se lectrice Emmy Máčelová-Van den Broecke de herdenkingsmedaille van de Palacký Universiteit wegens haar verdiensten voor het eerste grote woordenboek Tsjechisch-Nederlands en de ontwikkeling van lesmateriaal te Brno. Jos Wilmots (Hasselt) kreeg eveneens een medaille wegens zijn verdiensten voor de bevordering van de neerlandistiek in Midden-Europa en speciaal in Tsjechië. Aansluitend kreeg Wilken Engelbrecht door Stefan Kiedroń (Wrocław) namens het Algemeen-Nederlands Verbond een persoonlijke culturele Visser-Neerlandiaprijs uitgereikt. Tweederde van deze prijs zal ter beschikking worden gesteld van de Palacký Universiteit ter bevordering van de neerlandistiek.

Het middagprogramma begon met een ontvangst door opperburgermeester Ivan Kosatík in de raadzaal van het stadhuis van Olomouc. 's Avonds werden de genodigden onthaald in het stadje Kroměříž, waar zij in Hotel Oskol een diner kregen aangeboden namens de Vlaamse Gemeenschap. Tijdens het aansluitende concert met Moravische, Vlaamse en Friese muziek door het kamerorkest van de Faculteit Wijsbegeerte van Olomouc onder leiding van Rudolf Uvíra in de Parlementszaal van de aartsbisschoppelijke zomerresidentie en de navolgende receptie in de Leenherenzaal van dit slot konden de zinnen wat worden verzet. Deze avond stond onder het patronaat van Z. E. Bernard Pierre en Z. E. Luc Truyens.

Op zondag 26 oktober las Jos Vercruysse de hl. mis in de universiteitskerk van Maria-ter-Sneeuw te Olomouc, vermoedelijk de eerste keer dat hier ooit een mis in het Nederlands werd gelezen. In de Feestzaal van het voormalige klooster Hradisko sloot Z. E. Thomas Langley na een kort woord van het hoofd van de Olomoucer germanistiek, Ludvík Václavek, het congres officieel af en leidde

tevens de eregast van die dag, Z. E. Matthews Phosa, premier van de Zuid-Afrikaanse deelstaat Mpumalanga, in. Deze las een paar van zijn Afrikaanse gedichten voor. Aansluitend gaf Niels Bokhove (Utrecht) een lezing over de eerste lector Nederlands te Olomouc, Aimé van Santen, en diens destijds nieuwe opvattingen omtrent Franz Kafka. Als laatste punt stond na een korte inleiding door Hennie van Coller (Bloemfontein) een optreden van de Zuid-Afrikaanse actrice en schrijfster Reza Reardon-De Wet op het programma. Haar toneelstuk *Drie Sisters Twee* werd door Magdaléna Chládková kort samengevat aan de hand van de Tsjechische vertaling van de Olomoucse studente Sylva Hulová. Het stuk zal in deze vertaling in de loop van 1998 in première gaan. Een door de Zuid-Afrikaanse ambassadeur aangeboden lunch in de militaire club Viola sloot het congres af.

Het congres had nooit kunnen worden verwezenlijkt zonder de financiële steun van verschillende sponsors. Op deze plaats willen we dan ook de Nederlandse Taalunie, het Prins Bernhardfonds, de Nederlandse Ambassade te Praag, de Vlaamse Vertegenwoordiging te Wenen, de Zuid-Afrikaanse Ambassade te Praag, de Banka Haná (Brno), de Kredietbank (Praag) en de Zuid-Afrikaanse Lugdiens van harte bedanken voor de in enkele gevallen zeer royale ondersteuning van een evenement dat de neerlandistiek onder de aandacht van een groter publiek bracht.

Tevens willen wij de directie van het Moravisch Museum te Brno, de Faculteit Wijsbegeerte te Brno, de Stad Brno, de Faculteit Wijsbegeerte te Olomouc, de Stad Olomouc, de directie van de Aartsbisschoppelijke Zomerresidentie te Kroměříž, de Jezuïetenorde te Olomouc en de bevelhebber van het Militair Hospitaal te Olomouc danken voor de terbeschikkingstelling van hun historische zalen. Onze dank geldt uitdrukkelijk ook de vele studenten Nederlands van de universiteiten in Brno en Olomouc die onder leiding van Kateřina Lepková, Alexandra Andreasová (Brno) en Magdaléna Chládková (Olomouc) het congres hielpen voorbereiden en wier hulp ook tijdens het congres onmisbaar was. Tenslotte is een woord van dank op zijn plaats aan de Masaryk Universiteit te Brno die de uitgave van deze congresbundel verzorgde en aan Kateřina Málková die de taalkundige correcties in het Tsjechisch verzorgde.

Brno en Olomouc, mei 1998

Leopold Declodt
Wilken Engelbrecht

